

Protocol

Sociaal omgangsbeleid

2022-2027

Generaal Vetterstraat 27A

1059 BT Amsterdam

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	3
1. Pedagogisch klimaat	3
2. De rol van de leerkracht.....	3
3. Basisondersteuning.....	4
4. Gedragsverwachtingen die wij hanteren	5
5. Beslisboom ongewenst gedrag:	5
6. Afspraken schorsing:.....	7
7. Werkwijze tijdens het buitenspelen.....	7
8. Oudercommunicatie	8
9. Formulier Time-out groep 6 t/m 8.....	10

Inleiding

Wij willen zorgen voor een school waar kinderen, ouders en leerkrachten zich prettig en veilig voelen. Veiligheid is voor ieder mens een voorwaarde om zich goed te kunnen ontwikkelen. Onze visie en ons handelen is gericht op respectvol met elkaar omgaan. We gaan gelijkwaardig om met verschillen en ongelijkheden en leggen de nadruk op wat ons bindt. Dit geldt voor kinderen en voor volwassenen. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat **alle kinderen met elkaar moeten leren omgaan**. Hiervoor gebruiken wij als basis het programma KWINK en taakspel.

Helaas komt het op iedere school voor dat kinderen of volwassenen zich niet aan de sociale omgangsregels houden. Er kan sprake zijn van pestgedrag, onaangepast gedrag of van grensoverschrijdend gedrag. Dit protocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van het voorkomen, het signaleren en het aanpakken van ongewenst gedrag.

1. Pedagogisch klimaat

Passend onderwijs is alleen mogelijk in een schoolklimaat waarin alle betrokkenen zich veilig en gezien voelen. Onderlinge verschillen tussen leerlingen vereisen dat leerkrachten en leerlingen respect en waardering hebben voor elkaar en dat ze zich kunnen verplaatsen in de ander. Een cultuur van respectvolle communicatie, waarbinnen constructief wordt samengewerkt. De school zorgt voor een goed pedagogisch klimaat door in te zetten op positieve communicatie en goede onderlinge relaties met aandacht voor structuur, veiligheid, respect, waardering en vertrouwen in elkaar. Taakspel is een methode die wordt ingezet om kinderen de grenzen en kaders te leren respecteren die nodig zijn om samen een goede sfeer te behouden. Daarbij is de insteek dat complimenten en positieve aandacht eerder zorgt voor gewenst gedrag dan straf.

Wij streven naar een klimaat waarin:

- iedereen zich veilig, geaccepteerd en gerespecteerd voelt, als uniek individu.
- wordt gewerkt met duidelijke regels en afspraken, normen en waarden en grenzen.
- oog en aandacht is voor een brede ontwikkeling op maat.
- aandacht is voor autonomie én samenwerking.
- men wordt gestimuleerd de eigen talenten te ontwikkelen en persoonlijke krachten in te zetten.
- aandacht is voor een gezonde voeding en levensstijl.
- goed contact met de ouders wordt onderhouden.
- we leerlingen van andere klassen aanspreken, stimuleren en positieve feedback geven.

2. De rol van de leerkracht

Kinderen die zich uitdagend gedragen hebben een leerkracht nodig die enerzijds glashelder is over vaste regels, afspraken en consequenties (de leider) en anderzijds empathisch, geïnteresseerd en niet oordelend is in het contact (de coach). Bij het omgaan met lastige gedrag switcht de leerkracht voortdurend tussen de rol van leider en coach.

3. Basisondersteuning

Binnen het onderwijsprogramma vormt ook sociaal emotioneel leren (SEL) een belangrijke basis. Er wordt dagelijks aandacht besteed aan het omgaan met sociale situaties en emoties via de methode: KWINK. De kinderen hebben een leerkracht nodig die hen helpt bij het vergroten van hun inzicht in sociale situaties en hen helpen bij het reguleren van emoties. De leerkracht maakt ruimte voor het aanleren van gewenst gedrag via *modelling*, rollenspel en uiteraard door oefening in de dagelijkse sociale situatie in de klas en op het schoolplein. Hierbij is het vooral de coachende leerkracht die de leerlingen helpt te reflecteren op gebeurtenissen en het eigen aandeel daarin laat ontdekken. Samen wordt gekeken naar hoe het ook, beter, had gekund. Georganiseerde en begeleide groepsactiviteiten ondersteunen dit sociale leerproces.

Preventief handelen:

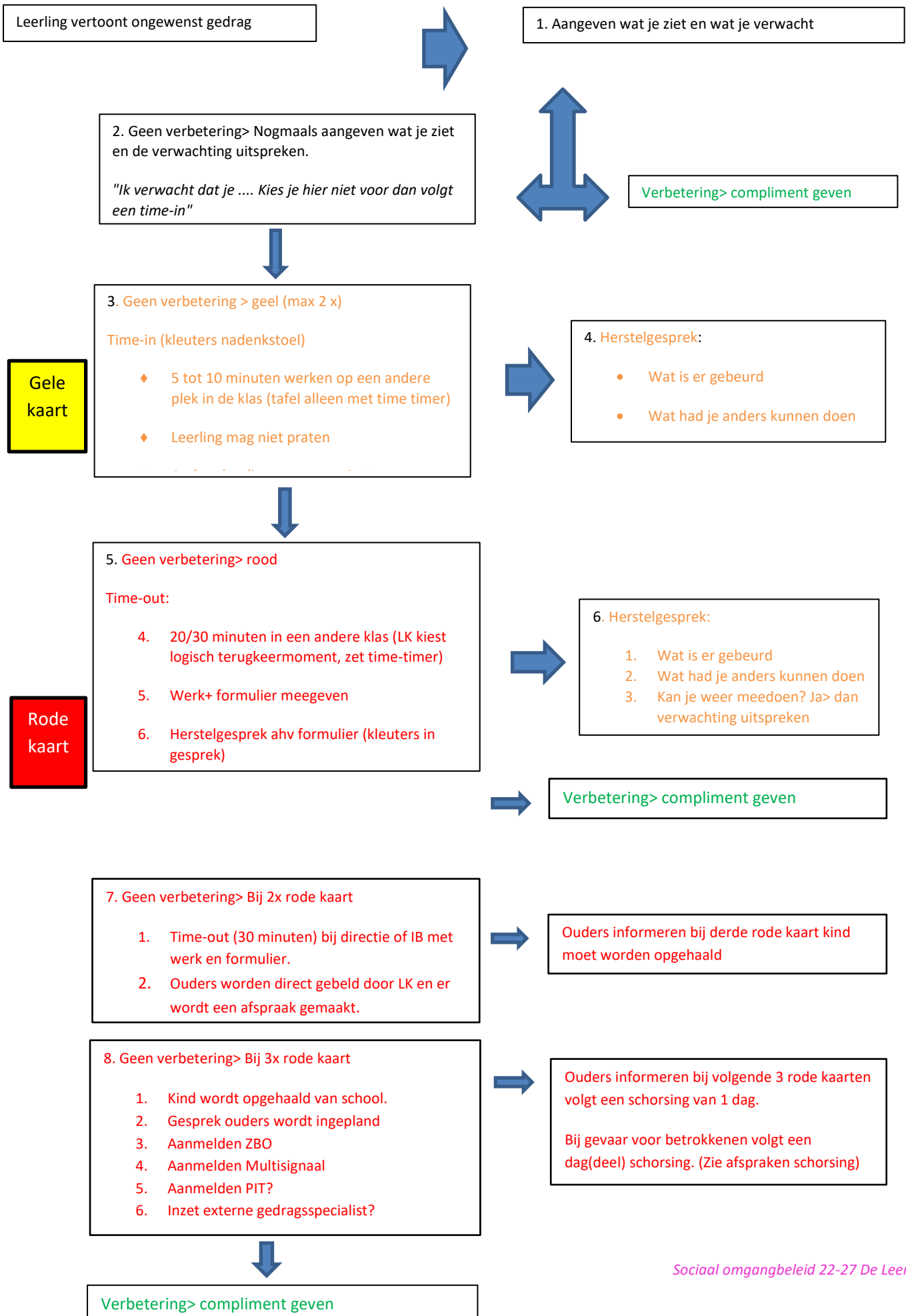
1. Gebruik maken van de SEL-methode:
  - ◆ Wij maken gebruik van de methode KWINK. De afspraak is dat wij elke week 1 les aan KWINK besteden, we hebben om de week een KWINKregel, waar we twee weken aan werken. Dagelijks worden de emoties besproken, check in/check-out.
2. Groepsvorming:
  - ◆ Gouden weken: Eerste 3 weken van het schooljaar elke dag 45 minuten lang besteden aan groepsvormingsspelletjes of twee keer op en dag 20 minuten. Na elke vakantie (zilveren weken) of bij verandering in de groepssamenstelling besteden we een week lang 45 minuten per dag aan groepsvorming. Dus kennismaking met de leerkracht en met de leerlingen onder elkaar.
3. Meet & Greet:
  - ◆ Leerkracht staat bij de deur en verwelkomt de leerlingen. Hij/zij kijkt de leerlingen aan bij binnenkomst, geeft een hand en stelt de leerling en persoonlijke vraag, benoemt op een positieve manier de regels of geeft een opdracht. Ouders eisen 's morgens vaak de aandacht op, dan is er geen ruimte om de leerlingen te begroeten en wat te vragen. De kinderen staan centraal. Ouders kunnen een afspraak maken voor een gesprek na schooltijd.
4. Positief gedrag benoemen
  - ◆ Kinderen willen het goed doen. Door nadruk te leggen op positief gedrag worden kinderen gestimuleerd het goed te doen. Dit doet u door actief te werken aan een verhouding van vier positieve bekrachtigers tegenover één correctie (4:1 principe). Bekrachtigen doet u met name door het geven van complimenten gekoppeld aan gewenst gedrag. U kunt hier meer lezen over de kracht van het direct belonen. Complimenten van afstand, correctie van dichtbij.
5. Positieve gedragsverwachtingen
  - ◆ Afspraken zijn van essentieel belang voor een veilige omgeving. Het helpt om samen met je klas positief geformuleerde groepsregels op te stellen. **Hang de regels zichtbaar op, oefen en bespreek** de afgesproken regels en verwijst er expliciet naar. Elke week wordt er een regel centraal gesteld.
6. Kindgesprekjes
  - ◆ Twee keer per jaar worden er gesprekjes met de kinderen gevoerd. Met de kinderen wordt afgestemd wat goed gaat en waar ze nog aan willen werken. Maak aantekeningen te maken van kindergesprekjes.

7. Invullen hart en ziel vragenlijst
  - ◆ Twee keer per jaar vullen de leerlingen de vragenlijsten van Hart en ziel, ons leerlingvolgsysteem voor de sociaal emotionele ontwikkeling, in. De leerkracht en IB analyseren de resultaten, dit wordt omgezet in een handelingsplan
8. Duidelijke gedragsverwachtingen, zie schema hieronder
9. Duidelijke schoolpleinregels en afspraken (zie hoofdstuk schoolplein)

4. Gedragsverwachtingen die wij hanteren

	Leerlinggedrag	Leerkracht gedrag
	<ul style="list-style-type: none"> - Helpend richting anderen. - Meedenken zonder eigen belang. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het positief gewenste gedrag bespreken met de groep.
	<ul style="list-style-type: none"> - Luisteren naar een ander. - Doen wat er gevraagd wordt. - Binnen en dan beginnen. - Houdt zich aan de schoolregels en klassenafspraken (ook zonder toezicht). 	<ul style="list-style-type: none"> - Consequent handelen op de regels van de klas en de school. - Benoemen van gewenst gedrag. - Complimenten geven. - Eventueel belonen op groepsniveau.
	<ul style="list-style-type: none"> - Zoekt de grenzen van de regels op. - Uitproberen van de grens. - Een ander meenemen in je gedrag. - Een ander storen. - Negatieve aandacht vragen. - Zorgen voor een onveilige sfeer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Duidelijk benoemen van het gewenste gedrag en de verandering - Je laat blijken dat ze over een grens gaan (met je ogen, met je lichaamstaal.) - Het gewenste gedrag van anderen benoemen. - Kinderen aanspreken op een rustige en neutrale manier. - Zoeken naar een manier met het kind hoe hij weer naar groen kan komen. - Ouders informeren
	<ul style="list-style-type: none"> - Blijft doorgaan met gedrag dat al eerder is benoemd en gecorrigeerd. - Zoekt moedwillig de grenzen op van de school. - Fysiek negatief gedrag naar anderen - Bedreigingen van anderen 	<ul style="list-style-type: none"> - Voeren van een herstelgesprek. - Pedagogisch boos. - Wil wel, kan niet, moet anders... - Time-in of time-out. - Kind geeft aan middels het formulier welk gedrag gewenst moet gaan worden. (gr. 1 t/m 3 mondeling bespreken – 4 t/m 8 het formulier) - Vermelden van gedrag in Parnassys.

5. Beslisboom ongewenst gedrag:

6. Afspraken schorsing

- Bij herhaald onaangepast gedrag (Geel) wordt door de groepsleerkracht ism de intern begeleider een handelingsplan opgesteld. Daarin wordt beschreven welke aanpak gehanteerd gaat worden. Mogelijkheden zijn; heen-en-weer schriftje, beloningssysteem, hulp van maatje, externe hulp (zoals inschakelen Preventief interventie Team van de gemeente Amsterdam). De uitvoering van het handelingsplan wordt tijdens de leerling- en groepsbesprekingen gemonitord. Afhankelijk van de resultaten wordt het handelen voortgezet of aangepast.
- Bij onaangepast gedrag in rood (vanaf stap 5) volgen de stappen van de beslisboom. Na 2 x 3 rode kaarten wordt een kind geschorst. Dit gebeurt altijd in overleg met de intern begeleider en directeur. De ouders worden hierover geïnformeerd via een brief door de directeur en bestuur. De directeur en IB informeren ook anderen, zoals leerplicht, bestuur en het samenwerkingsverband.
- Bij grensoverschrijdend gedrag kan meteen een schorsing volgen.
- Als een leerling binnen 6 maanden na twee schorsingen weer geschorst wordt, gaan we over tot verwijdering. SWV wordt geïnformeerd.

Wat is voor ons grensoverschrijdend gedrag

- Pesten, waaronder ook vormen van cyberpesten.
- Fysieke, verbale en/of non-verbale agressie en intimidatie.
- Seksueel getinte opmerkingen en/of gebaren.
- Belediging en discriminatie.
- Saboterend gedrag.
- Vernieling uit baldadigheid of opzettelijk.
- Drugs en alcohol.
- Wapenbezit.
- Diefstal.
- Vuurwerk.
- Ongewenst bezoek.
- Overtreding Leerplichtwet.

Dit houdt in dat taalgebruik in de vorm van schelden, vloeken, kwetsen en vernederen van niemand wordt geaccepteerd. Storend, brutaal en manipulerend gedrag kunnen wij niet accepteren op school, evenals gedrag dat erop gericht is om een ander te kwetsen of te negeren/buiten te sluiten.

7. Werkwijze tijdens het buitenspelen

De buitenspelregels hangen zichtbaar op het raam. Als een leerling zich niet aan deze regels houdt, wordt de beslisboom gebruikt. Time-in is **maximaal 5** minuten op de brede palen buiten of naast pleinwacht. Na 5 minuten mag de leerling weer meespelen. De **time-out** (in een andere klas, leerkracht loopt mee) duurt **maximaal 15** minuten naar de afgesproken klas.

Als een time-in of time-out gegeven is wordt dit door de surveillant altijd besproken met de leerkracht. De leerling is hierbij aanwezig. Als het gedrag zich herhaaldelijk voordoet, gaat de groepsleerkracht in gesprek

met de leerling om te kijken welke afspraken gemaakt kunnen worden om het gedrag aan te passen. Eventuele afspraken die relevant zijn voor collega's worden gedeeld.

Afspraken op het schoolplein:

- ❖ Schoolpleinregels zijn zichtbaar in de school:
- ❖ Elk spel heeft een eigen plek op het schoolplein (Zie indeling)
- ❖ Alle kinderen mogen meespelen
- ❖ Je verlaat het schoolplein niet
- ❖ Mag ik meespelen? Mag altijd, soms niet gelijk maar volgens afspraak
- ❖ Voetbalregels Elout gaan gelden
- ❖ We noemen elkaar bij de voornaam
- ❖ Als iemand wordt gepast, melden we dit aan de pleinwacht
- ❖ Raak elkaar niet aan als de ander dat niet wil
- ❖ We stoppen bij 'Stop, hou op met..... ' (benoem dat wat je niet wil)
- ❖ 4 S'en doen we niet: Schoppen, Slaan, Schelden, Spugen.

De consequenties bij andere keuze dan deze regels:

- Onsportief gedrag > achteraan sluiten (investeren hierin)
- Pesten, 4 S'en: time-in (gele kaart) naast pleinwacht of op brede paal bij buitengyminstallatie
- Schoolplein af: waarschuwing en daarna time-in.

8. Oudercommunicatie

Om bovenstaande aanpak te doen slagen is het belangrijk dat ouders op de hoogte zijn van het beleid op school en dat ze hun kind laten weten dat ze het beleid ondersteunen. Ouders worden actief geïnformeerd over de regels en waar mogelijk worden ze gestimuleerd thuis vergelijkbare regels te hanteren. Een goede communicatie tussen ouders en de leerkracht vormt de basis voor het bereiken van gewenst leerlinggedrag.

Overal waar gewerkt wordt, zijn wel eens misverstanden en worden af en toe fouten gemaakt. Zit u iets dwars, heeft u het gevoel dat iets niet helemaal goed loopt of heeft u een klacht, dan kunt u dit altijd aan de school melden. Als het betrekking heeft op een voorval in de klas richt u zich in de eerste plaats tot de groepsleerkracht. In de meeste gevallen leidt dit gesprek tot de gewenste oplossing. Zo niet dan kunt u zich tot de directeur/ intern begeleider of de vertrouwenspersoon op school (Annette Overdijkink) richten. Pas nadat er gesproken is met de directeur van de school en u het idee heeft niet of onvoldoende gehoord te zijn dan kunt u zich altijd richten tot de directeur-bestuurder van Stichting KBA Nw West.

Stichting KBA Nw West
Laan van Kronenburg 14
1183 AS Amstelveen
Kantoor@stkba.nl

Alle nieuwe ouders die hun kind bij school aanmelden wordt meegedeeld wat het beleid van de school in deze is, waarop hen wordt gevraagd hiermee akkoord te gaan. Gaan ze niet akkoord met dit

veiligheidsbeleid, dan wordt hen het advies gegeven op zoek te gaan naar een andere school. Daarna zijn de leerplichtambtenaar en de inspectie op de hoogte gesteld van het beleid van de school ten aanzien van dit aspect van sociaal omgangs/veiligheidsbeleid.

Bijlage 1: Formulier Time-out groep 6 t/m 8

- Je bent uit de klas omdat er iets is misgegaan.
- Na 20 tot 30 minuten kom je weer terug in de klas en geef je dit formulier aan de leerkracht.
- Op een rustig moment gaan jullie samen in gesprek over de inhoud van dit formulier.

Datum	
Naam	

Wat is er gebeurd?	
Wat heb ik gedaan?	Ik heb... Ik zei.... Ik....
Hoe voel ik me?	
Hoe voelt de ander zich?	
Wat kan ik doen om te zorgen dat het niet meer gebeurt?	
Wat kan de leerkracht doen om te zorgen dat het niet meer gebeurt?	
Afspraak (samen invullen)	

Handtekening leerkracht:

Handtekening ouders:

Datum:

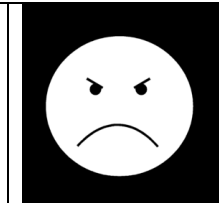
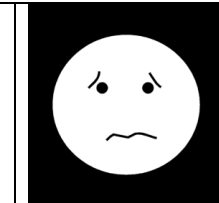
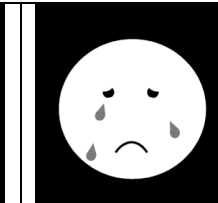

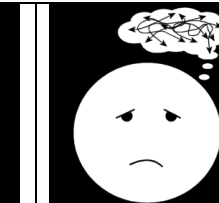
Datum:

Wilt u dit formulier uiterlijk één dag na het incident weer inleveren bij de leerkracht?

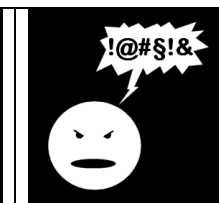

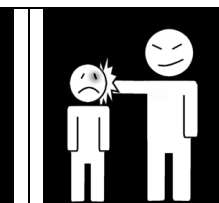
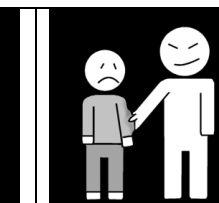
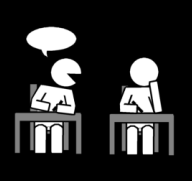
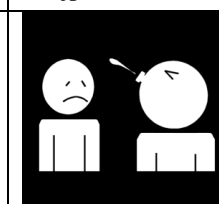
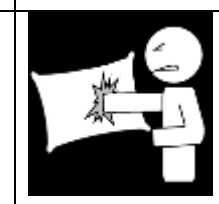
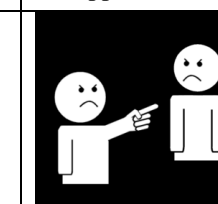
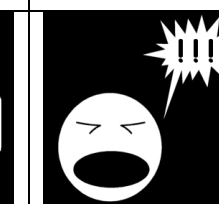
Bijlage 2: Formulier Time-out groep 3 t/m 5

Naam: _____ datum: _____ tijd: _____

Hoe voelde jij je?

					
Blij	Niet blij	Ongelukkig	Verdrietig	Boos	Druk in je hoofd

Wat deed je?

					
Duwen	Knijpen	Schelden	Schoppen	Slaan	Trekken
					
Storen	Spugen	Kapot maken	Ruzie maken	Schreeuwen	

Waarom deed je dat?

Hoe denk je dat de ander zich voelt?

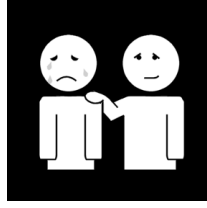

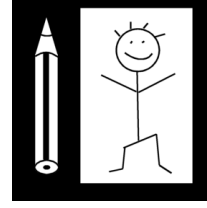
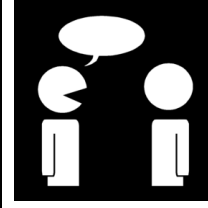

Hoe ga ik het goed maken?

					
Hand geven	Knuffel geven	Troosten	Vrienden maken	Tekening maken	Sorry zeggen

Wat kun je anders doen?

Na het gesprek: Hoe ging het goedmaken?

Handtekening leerkracht:

Handtekening ouders:

Datum:

Datum:

Wilt u dit formulier uiterlijk één dag na het incident weer inleveren bij de leerkracht?

Bijlage 3: De leider – grenzen en kader “Voorspelbaarheid is de sleutel.”

- Kinderen met uitdagend gedrag hebben een leeromgeving nodig waarbij afspraken en regels door de hele school en voor iedereen gelden (een duidelijk veiligheidsbeleid en pestprotocol).
- Afspraken en regels zijn positief geformuleerd. Ze worden consequent gehanteerd. De consequenties bij overtreding van de regels zijn vooraf gedefinieerd (binnen de school eventueel in samenwerking met leerlingen). Ze zijn duidelijk en kort, waardoor een leerling snel de kans krijgt om het opnieuw te proberen. Instructies of uitleg zijn kort, duidelijk en direct (volgens EDI).
- De leider (leerkracht) geeft duidelijk aan welke gedrag hij/zij wil zien (positief geformuleerd) zonder de discussie aan te gaan. De focus ligt niet op de schuldvraag maar op het zoeken naar oplossingen (Niet blijven hangen bij de ‘waarom vraag’). Feedback is zo geformuleerd dat concreet gedrag wordt benoemd en het kind wordt zo niet beoordeeld of veroordeeld (benoem wat je ziet). Leerkrachten gebruiken positieve oplossingsgerichte gesprekstechnieken die aansluiten bij Taakspel- en SEL (Sociaal-emotioneel leren als basis).
- De leidende rol wordt alleen opgepakt wanneer de leerlingen de controle kwijtraken en hun problemen niet zelf kunnen oplossen. Dan kan de leerkracht helpen bij het conflict oplossen/hanteren.
- Leerkrachten hebben een voorbeeldfunctie in gedrag, houding en taal. Leerkrachten signaleren gedrag en ze maken het bespreekbaar. Voor begeleiding van en hulp bij leer- en gedragsproblemen van de kinderen kunnen de leerkrachten terecht bij de intern begeleider en de gedragspecialist van de school.

De coach – contact en open interesse

“Begrijpen van en écht contact maken met de leerling om daarna te focussen op wat er moet gebeuren.”

Kinderen met uitdagend gedrag hebben bij uitstek een leerkracht nodig die hen niet veroordeelt, maar respecteert. Juist deze kinderen verdienen een leeromgeving met waardering en begrip.

- De coachende leerkracht investeert actief in de relatie met de leerling door oog te hebben voor de belevingswereld en interesses van de leerling (en schoolse zaken even loslaat). Relatie gaat immers voor prestatie. Vertrouwen en contact vormen de vruchtbare aarde voor het leer- en groeiproces van de leerlingen.
- De coachende leerkracht stelt zich open en nieuwsgierig op naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Dit kan in individuele gesprekjes of groepsgewijs door open vragen te stellen die de leerling stimuleren om te reflecteren op wat moeilijk gaat en zo zijn eigen probleem op te lossen.
- Een coachende leerkracht heeft oog voor de emotionele situatie waarin een leerling verkeert en verplaatst zijn aandacht van het lastige, storende, ongewenste gedrag naar de betekenis die erachter zit. Wat wil deze leerling bereiken met dit gedrag? Waar komt dit gedrag vandaan? (ABC schema). Door te reageren vanuit begrip en empathie voelt een kind zich veiliger en kan hij toekomen aan het leren van nieuwe kennis en nieuw gedrag.
- Leerlingen die zich uitdagend gedragen hebben medeleerlingen nodig die model kunnen staan voor adequaat (sociaal) gedrag.
- Complimenteren en belonen vormen een waardevol stuk gereedschap bij de aanpak van lastig gedrag en het versterken van gewenst gedrag. Gewenst gedrag wordt versterkt door er gerichte directe feedback op te geven. Een beloning stimuleert een kind om bepaald gedrag te gaan tonen

of te herhalen. De beloning is toegespitst op het gedrag van het kind en de situatie en het volgt direct na het gewenste gedrag. Daarnaast werkt humor ook spanning verlagend, mits het niet sarcastisch of cynisch is.